

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства

Деякі суди помилково відмовляли у задоволенні подань державних виконавців про тимчасове обмеження у праві виїзду боржника - фізичної особи або керівника боржника-юридичної особи за межі України, які не є громадянами України, мотивуючи свої рішення тим, що Законом України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» № 3857-ХІІ не передбачено обмежень щодо іноземців та осіб без громадянства. Таке вирішення питання не узгоджується з нормами Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» № 3773-VI, суперечить ст. 377-1 ЦПК. Вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України та п. 18 ч. 3 ст. 11 Закону України «Про виконавче провадження» № 606-XIV, які передбачають вирішення у судовому порядку питань про тимчасове обмеження у праві виїзду боржників без урахування їх громадянства.

Судовий розгляд справи про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України закінчується постановленням ухвали, яка за своєю формою та змістом повинна відповідати вимогам статей 208 – 210 ЦПК. Рішення по справах зазначеної категорії свідчать про те, що суди загалом дотримуються вимог відповідних статей, однак відсутня однакова судова практика щодо вирішення питання - постановлювати ухвали іменем України чи без зазначення цього.

Згідно з ч.2 ст.19 Конституції України органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Також передбачено, що «судочинство визначається виключно законами України» (п.14 ч.1 ст.92), «судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України» (ч.5 ст.124).

У ч.1 ст.13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 2453-VI теж зазначено, що судові рішення, яким закінчується розгляд справи в суді, ухвалюється іменем України.

Питання про тимчасове обмеження боржника - фізичної особи або керівника боржника-юридичної особи у праві виїзду за межі України при виконанні судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) розглядається в порядку цивільного судочинства і вирішується судом за місцезнаходженням органу ДВС за поданням державного виконавця, погодженим з начальником відділу ДВС (ч.1 ст.377-1 ЦПК).

Крім того, відповідно до ч.2 ст.4 Закону України «Про виконавчу службу» № 202/98-ВР, державний виконавець є представником влади і здійснює примусове виконання судових рішень, постановлених іменем України.

Враховуючи вищезазначене, аналіз окремих положень, дає підстави для висновку про те, що вирішення судом згаданого вище питання має здійснюватися у формі судового рішення, ухвалюваного іменем України.